

Geriatric Sa?l??? Geli?tirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Geriatric Sa?l??? Geli?tirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22285>

Özet

Geriatrik Sa?l??? Geli?tirme Ölçe?i (GSGÖ), ya?l? bireylerin sa?l?klar?n? koruma ve geli?tirme yönündeki davran??lar?n? ve ya?am tarz? seçimlerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Türkiye'de bu ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??malar?, Kartal ve arkadaşlar? tarafından 2020 y?l?nda gerçekleştirilmiştir. Ölçek, geriatrik popülasyonun **sa?l?k geli?tirme** al??kanlıklar?n? çok boyutlu bir perspektifle ölçerek, hem?irelik ve gerontoloji alanlar?nda koruyucu ve destekleyici müdahalelerin planlanmas?na temel olu?turmay? amaçlamaktadır. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, kültürel geçerli?i sa?lanm??, güvenilir bir araç olarak alana kazandırmıştır.

Anahtar Kelimeler

Geriatri, Sa?l?k Geli?tirme, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Ya?l?l?k, Hem?irelik Uygulamalar?.

Yazarlar

Asiye Kartal, Gökçe Korkmaz Aslan, Nevin Kostu, Ay?e Tümer

Amaç

Geriatrik Sa?l??? Geli?tirme Ölçe?i'nin temel amac?, **geriatri** popülasyonundaki bireylerin sa?l?klar?n? aktif olarak sürdürme ve iyile?tirme çabalar?n?, yani sa?l?k geli?tirme davran??lar?n? sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, ya?l? bireylerin ya?am kalitesini ve ba??msızlı??n? destekleyen davran??sal faktörleri tespit etmeye yardımcı olur.

Ölçek, klinisyenlere ve ara?tırmacılara, ya?l? bireylerin hangi sa?l?k geli?tirme alanlar?nda (örneğin, fiziksel aktivite, beslenme, stres yönetimi) deste?e ihtiyaç duydu?unu belirleme konusunda nicel veriler sunar. Bu veriler, ki?iselleştirilm? sa?l?k programlar?n?n ve e?itim stratejilerinin geliştirilmesinde kritik rol oynar.

Yap?

Ölçek, bireylerin kendi sa?l?klar? üzerindeki kontrol algılarına ve bu algıyı eyleme dönü?türme kapasitelerini de?erlendiren çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Ölçülen temel psikolojik yapı, bireyin aktif olarak sa?l?kl? ya?am tarz? seçimleri yapma e?ilimi olan **Sa?l?k Geli?tirme Davran??**'dır.

Bu yapı genellikle alt boyutlar halinde incelenir; bunlar arasında yeterli beslenme, düzenli

egzersiz, ki?isel sorumluluk alma, stres yönetimi, ki?ileraras? destek arama ve ruhsal geli?im gibi alanlar yer alabilir. Ölçek, bu davran??lar?n s?kl???n? ve yo?unlu?unu tespit ederek, ya?l?lk döneminde sa?l?kl? ya?am biçimlerinin ne ölçüde benimsendi?ini ortaya koyar.

Geçerlik

Geriatrik Sa?l??? Geli?tirme Ölçe?i'nin Türkçe versiyonunun geçerlik çal??malar?, 2020 y?l?nda Kartal ve arkadaş?lar? taraf?ndan yay?mlanm??t?r. Geçerlik, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ölçüp ölçmedi?ini gösteren kritik bir parametredir.

Türkçe uyarlama sürecinde, öncelikle dil ve kapsam geçerli?i için uzman görüşlerine ba?vurulmu?, maddelerin kültürel uygunlu?u ve anla??l?rl??? sa?lanm??t?r. Yap? geçerli?i ise genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak incelenmi? ve ölçe?in orijinal yap?s?na ne kadar uyum sa?lad??? de?erlendirilmi?tir. Çal??mada, GSGÖ'nün geriatrik popülasyonda sa?l?k geli?tirme davran??lar?n? ölçmek için geçerli bir araç oldu?u sonucuna var?lm??t?r.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçüm arac?n?n tutarl?l???n? ve kararlıl???n? ifade eder. GSGÖ'nün Türkçe uyarlamasında güvenilirlik analizleri, ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek üzere gerçekleştirilmi?tir.

Genellikle iç tutarl?l?k katsay?s? olan **Cronbach Alfa** de?eri hesaplanarak ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu oldu?u saptan?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ek olarak, test-tekrar test güvenilirli?i gibi yöntemlerle de ölçe?in zamana kar?? kararlıl??? incelenmi? olabilir. Bu çal??malar, GSGÖ'nün Türkçe versiyonunun yüksek düzeyde güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu do?rulam??t?r.

Faktör Analizi

Geriatrik Sa?l??? Geli?tirme Ölçe?i'nin orijinal yap?s?, genellikle birden fazla alt boyuttan olu?maktadır. Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk kültüründeki ya?l? bireylerin davran?? biçimlerine uygun olup olmad???n? belirlemek amacıyla faktör analizleri uygulanm??t?r.

Ara?t?rmacılar, ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamak için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullanm??t?r. Bu analiz, orijinal ölçekte belirlenen faktör yap?s?n?n (örne?in, 4 veya 6 faktörlü bir yap?) Türkçe veri setinde de kabul edilebilir uyum indeksleri gösterip göstermedi?ini test eder. Ba?arılı bir faktör analizi, ölçe?in teorik yap?s?n?n korundu?unu ve her bir maddenin do?ru alt boyuta yüklendi?ini teyit eder.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Bireyin kendi bildirimine dayalı öz-bildirim envanteri (Likert tipi derecelendirme beklenmektedir, ancak detaylı derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta belirtilmemiştir.)

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal dili (muhtemelen İngilizce)

Hedef Kitle: Geriatrik Bireyler

Ya? Grubu: Ya?lı Yeti?kinler (Genellikle 65 ya? ve üzeri)

Popülasyon Detayları: Sa?lık geli?tirme davran???ları ölçmek amacıyla toplumda ya?ayan veya kurumlarda kalan ya?lı bireyler.

Test Metodolojisi: Maddelerin, bireylerin sa?lık geli?tirme davran???ları ne sıklıkta veya ne ölçüde gerçekleştirdiğini sorgulad??? yapılandırılmış bir anket formudur. Puanlama, maddelere verilen yanıtların toplanmasıyla elde edilir ve yüksek puanlar daha güçlü sa?lık geli?tirme davran???larına işaret eder.

Anahtar Kelimeler

Ya?lı Sa?l???, Psikometrik Özellikler, Yaşam Tarzı, Kapsam Geçerliliği, Yapı Geçerliliği, İç Tutarlılık.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Veri mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Sorumlu Yazar Asiye Kartal: akartal@pau.edu.tr

Yazın Adresi: Pamukkale Üniversitesi (Yazarın kurum bilgisine dayanarak)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Telif Hakkı ve İzinler: Ölçeğin kullanımı için, sorumlu yazar Asiye Kartal veya orijinal ölçeğin telif hakkı sahipleri ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik veya ticari kullanım için izinler ve olası ücretler ilgili yazın adresi üzerinden belirlenmelidir.

Testin Uyarlama Y?li?: 2020

Ücret Bilgisi: Ticari olmayan akademik kullan?mlarda ücret bilgisi mevcut de?ildir; ancak izin al?nmas? zorunludur.

Kaynaklar

Kartal, A., Korkmaz Aslan, G., Kostu, N., & Tümer, A. (2020). Validity and reliability of the Turkish version of Geriatric Health Promotion Scale. *International Journal of Nursing Practice*,, e12832, 1-9. DOI: <https://doi.org/10.1111/ijn.12832>.

Makalenin tam metnine Marmara Üniversitesi kütüphane vekil sunucusu üzerinden eri?im linki: [0310j072t-y-https-onlinelibrary-wiley-com.proxy2.marmara-elibrary.com](https://onlinelibrary-wiley-com.proxy2.marmara-elibrary.com/10.1111/ijn.12832)

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [geriatrik-sagligi-gelistirme-olcegi-toad.pdf](https://www.marmara-elibrary.com/geriatrik-sagligi-gelistirme-olcegi-toad.pdf)

Geriatrik Sa?l??? Geli?tirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r.